11284

מקום להידוק
דפי השאלון

1

משרד החינוך

המִנהל הפדגוגי

אגף בכיר בחינות

מחברת בחינה

לנבחנים ולנבחנות שלום,

יש לקרוא את ההוראות בעמוד זה ולמלא אותן בדייקנות. אי־מילוי ההוראות עלול לגרום לתקלות ואף להביא לפסילת הבחינה.

הבחינה נועדה לבדוק הישגים אישיים, ולכן יש לעבוד עבודה עצמית בלבד. בזמן הבחינה אין להיעזר בזולת ואין לתת או לקבל חומר בכתב או בעל פה.

אין להכניס לחדר הבחינה חומר עזר — ספרים, מחברות, רשימות — חוץ מ"חומר עזר מותר בשימוש" המפורט בגוף השאלון או בהוראות מוקדמות של המשרד. כמו כן **אין להכניס לחדר הבחינה טלפונים או מכשירים אלקטרוניים אחרים**. שימוש בחומר עזר שאינו מותר יוביל לפסילת הבחינה.

לאחר סיום כתיבת הבחינה יש למסור את המחברת למשגיח ולעזוב בשקט את חדר הבחינה.

יש להקפיד על טוהר הבחינות!

הוראות לבחינה

1. יש לוודא כי במדבקות הנבחן שקיבלתם מודפסים פרטיכם האישיים. אין להוסיף או לשנות שום פרט במדבקות, כדי למנוע עיכוב בזיהוי המחברת וברישום הציונים.
2. אם לא קיבלתם מדבקה, יש למלא בכתב יד את הפרטים במקום המיועד למדבקת הנבחן.
3. אסור לכתוב בשולי מחברת הבחינה (החלק המקווקו) משום שחלק זה לא ייסרק.
4. לטיוטה ישמשו אך ורק דפי מחברת הבחינה שיועדו לכך.
5. **אין לתלוש או להוסיף דפים**. מחברת שתוגש לא שלמה תעורר חשד לאי־קיום טוהר הבחינות.
6. אין לכתוב שם בתוך המחברת משום שהבחינה נבדקת בעילום שם.

ב ה צ ל ח ה !

מדבקות לנבחנים
ملصقات للممتحَنين

מדבקת נבחן והתאמות
ملصَقة ممتحَن وملاءَمات

שנה السنة חודש الشهר
מועד موعد

סמל ביה"ס رقم المدرسة
מס' תעודת הזהות رقم الهويّة

יש להדביק כאן ↑ מדבקת נבחן (ללא שם)
يجب هنا ↑ إلصاق ملصقة ممتحَن (بدون اسم)

מדבקת שאלון
ملصَقة نموذج امتحان

שאלון 011284
עברית

יש לסמן במשבצת ☐ אם ניתנה מחברת נוספת
يجب الإشارة في المربّع ☐ إذا أُعطي دفتر إضافيّ

* التّعليمات باللّغة العربيّة على ظهر الصّفحة

وزارة التّربية والتّعليم

الإدارة التّربويّة القسم الكبير للامتحانات

دفتر امتحان

تحيّة للممتحَنين وللممتحَنات،

يجب قراءة التّعليمات في هذه الصّفحة والعمل وفقًا لها بدقّة. عدم تنفيذ التّعليمات قد يؤدّي إلى عوائق مختلفة وحتّى إلى إلغاء الامتحان.

أُعدّ الامتحان لفحص التّحصيلات الشّخصيّة، لذلك يجب العمل بشكل ذاتيّ فقط. أثناء الامتحان، لا يُسمح طلب المساعدة من الغير، ولا يُسمح إعطاء أو الحصول على موادّ مكتوبة أو شفهيّة.

لا يُسمح إدخال موادّ مساعدة – كتب، دفاتر، قوائم – إلى غرفة الامتحان، ما عدا "موادّ مساعدة يُسمح استعمالها" المفضّلة في نموذج الامتحان أو في تعليمات مسبقة من وزارة التربية والتعليم. كما **لا يُسمح إدخال هواتف خلويّة أو أجهزة إلكترونيّة أخرى إلى غرفة الامتحان**. استعمال موادّ مساعدة لا يُسمح استعمالها سوف يؤدّي إلى إلغاء الامتحان.

بعد الانتهاء من كتابة الامتحان، يجب تسليم الدّفتر للمراقب ومغادرة غرفة الامتحان بهدوء.

يجب التّقيّد بنزاهة الامتحانات!

تعليمات للامتحان

1. يجب التّأكّد بأنّ تفاصيلكم الشّخصيّة مطبوعة على ملصَقات الممتحَن الّتي حصلتم عليها. لا يُسمح إضافة أو تغيير أيّة تفاصيل في الملصَقات، وذلك لمنع عوائق في تشخيص الدّفتر وفي تسجيل العلامات.
2. في حال عدم حصولكم على ملصَقة، يجب ملء التّفاصيل في المكان المعدّ لملصَقة الممتحَن، بخطّ يد.
3. لا يُسمح الكتابة في هوامش الدّفتر (في المنطقة المخطّطة)، لأنّه لن يتمّ مسح ضوئيّ لهذه المنطقة.
4. للمسوّدة تُستعمَل أوراق دفتر الامتحان المعدّة لذلك فقط.
5. **يُمنع نزع أو إضافة أوراق**. الدّفتر الّذي يُسلَّم ناقصًا يُثير الشّكّ بعدم الالتزام بنزاهة الامتحانات.
6. لا يُسمح كتابة الاسم داخل الدّفتر، لأنّ الامتحان يُفحص بدون ذكر اسم.

نتمنّى لكم النّجاح!

מדינת ישראל
משרד החינוך

סוג הבחינה: בגרות
מועד הבחינה: קיץ תשפ"ו, 2026, **מועד ב**
מספר השאלון: 11284
נספח: מאמרים

שימו לב: בבחינה במועד זה יש הנחיות מיוחדות.
יש לענות על השאלות על פי הנחיות אלה.

עברית: הבנה, הבעה ולשון

לעולים חדשים

(רמות א–ב)

הוראות

א. משך הבחינה: שלוש שעות וחצי.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שלושה פרקים.

פרק א	**– הבנה והבעה:**			
	הבנת הנקרא	– 30 נקודות	51 נקודות	
	סיכום ממזג	– 21 נקודות		
פרק ב	**– תחביר ומילות היחס**	–	21 נקודות	
פרק ג	**– שם המספר ומערכת הצורות:**			
	שם המספר, הפועל והשם	–	28 נקודות	
	סך הכול	–	100 נקודות	

ג. חומר עזר מותר בשימוש (לעולים חדשים **ברמה ב** בלבד):

מילון עברי–לועזי, לועזי–עברי, עברי–עברי או מילונית.

ד. הוראות מיוחדות: (1) יש לענות על כל השאלות **בגוף השאלון**, לפי ההוראות.

(2) יש להקפיד על כתב ברור, פיסוק הגיוני ושמירה על כללי הדקדוק.

שימו לב: בסוף הבחינה מצורפים דפי טיוטה. אין להוסיף דפים אחרים למחברת הבחינה.

השאלות בשאלון זה מנוסחות בלשון רבים, אף על פי כן על כל תלמידה וכל תלמיד להשיב עליהן באופן אישי.

בהצלחה!

/המשך מעבר לדף/

עברית: הבנה, הבעה ולשון לעולים חדשים, קיץ תשפ"ו, **מועד ב**, מס' 11284 + נספח

פרק א – הבנה והבעה (51 נקודות)

קראו את המאמרים 1–2 שב<u>נספח</u> המצורף, וענו על <u>כל</u> השאלות 1–9 שלפניכם.

הקפידו על כתב ברור, על כתיב נכון, על כללי הדקדוק ועל פיסוק הגיוני.

הבנת הנקרא (30 נקודות)

ענו על שאלות 1–4, **על פי <u>מאמר 1</u>**.

1. א. על פי **פסקה א**, מה אפשר ללמוד מדבריה של ענת על הצלחה?

הקיפו את התשובה ה<u>נכונה</u>. (2 נקודות)

- הצלחה בהשגת מטרות תלויה בכישרון טבעי.
- רצון בלבד לא מספיק כדי להצליח ולהשיג מטרות.
- תמיד אפשר להצליח כאשר יש סביבה תומכת.
- הצלחה תלויה בגורמים שאינם בשליטת בני האדם.

ב. על פי **פסקה א**, האם כותבת המאמר מסכימה עם דבריה של ענת? (3 נקודות)

(1) הקיפו את התשובה ה<u>נכונה</u>. **כן / לא**

(2) העתיקו את המשפט שמחזק את תשובתכם.

---

2. ב**פסקה ב** הכותבת מציגה נתונים ממחקרים שנערכו בעשורים האחרונים בנוגע ללימודים אקדמיים. מהו תפקידם של נתונים אלה?

הקיפו את התשובה ה<u>נכונה</u>. (2 נקודות)

- לתמוך בטענה שלפיה הורים שמעודדים את ילדיהם עוזרים להם להצליח.
- לבקר את האוניברסיטאות מפני שהן מקשות על הסטודנטים לקבל תואר אקדמי.
- לנמק מדוע צעירים רבים מוותרים על לימודים אקדמיים.
- להפריך את הטענה שרצון בלבד יכול להפוך כל חלום למציאות.

/המשך בעמוד 5/

עברית: הבנה, הבעה ולשון לעולים חדשים, קיץ תשפ"ו, **מועד ב**, מס' 11284 + נספח

3. א. על פי פרופסור לורה ברק ב**פסקה ג**, כתבו שתי בעיות שנגרמות לילדים בגלל סיסמאות שההורים אומרים להם. (3 נקודות)

(1) _____

(2) _____

ב. על פי הפסיכולוגית ג'ין טוונג'י ב**פסקה ו**, אחת ההמלצות להורים היא ללמד את הילדים לעבוד קשה כדי להצליח.

כתבו שתי המלצות נוספות שהפסיכולוגית ג'ין טוונג'י ממליצה להורים. (3 נקודות)

(1) _____

(2) _____

4. א. על פי דברי ריצ'רד בולס ב**פסקה ז**, מהי הדרך הטובה ביותר להפוך חלום למציאות?

הקיפו את התשובה הנכונה. (2 נקודות)

- להאמין שעם מעט מאמץ אפשר להפוך כל חלום למציאות.
- לבחור מטרה אחת ולהתמיד רק בה, גם אם היא קשה להשגה.
- לבחור בחלום שמתאים ליכולות האישיות ולפעול כדי להגשים אותו.
- להתמקד בהשגת כמה שיותר מטרות כדי להגדיל את הסיכויים להצליח.

ב. הסבירו במה דבריו של בולס שונים מן הסיסמאות שמבוגרים אומרים כיום לילדים. (2 נקודות)

_____

_____

/המשך בעמוד 6/

עברית: הבנה, הבעה ולשון לעולים חדשים, קיץ תשפ"ו, **מועד ב**, מס' 11284 + נספח

ענו על שאלות 5–7, **על פי <u>מאמר 2</u>.**

5. הסופרת רונדה בירן ממליצה לחגוג את ההצלחה לפני השגת המטרה. על פי המחקרים שמוזכרים ב**פסקה ב**, מדוע המלצה זו עלולה להפריע לנו להשיג את המטרה?

הקיפו את התשובה ה<u>נכונה</u>. (3 נקודות)

- מחשבות ודמיונות חיוביים על הצלחה פוגעים במצב הרוח ובביטחון של בני האדם.
- קיים קשר בין חשיבה חיובית לבין הצלחה בתחומי הבריאות והעבודה.
- מחשבות ודמיונות חיוביים גורמים לנו להרגיש שהמטרה הושגה, ולכן אנחנו מפסיקים להתאמץ.
- מחשבות ודמיונות חיוביים גורמים לנו להאמין שהשמיים הם הגבול ושאין קשיים בדרך.

6. ב**פסקה ב** הכותבת מציינת שהמחקרים גילו קשר מפתיע בין חשיבה חיובית מדי להישגים.

מדוע קשר זה נחשב למפתיע? (3 נקודות)

_____

_____

_____

7. בקטע שלפניכם הקיפו את ההשלמות המתאימות <u>ביותר</u> מבין האפשרויות המודגשות, על פי <u>מאמר 2</u>. (4 נקודות)

לדברי כותבת המאמר, החלק הקשה ביותר בניסיון להשגת מטרות הוא **קביעת המטרות / הגדרת הקשיים / השקעת זמן**. אפשר להצליח בכך באמצעות **תשובות כנות על שאלות / קבלת עזרה מאחרים / קריאה של מידע.**

הדבר יעזור לנו להחליט אם **המטרה קלה לביצוע / ההצלחה מובטחת לנו / המטרה מתאימה לנו** או שעדיף לבחור מטרה אחרת.

/המשך בעמוד 7/

עברית: הבנה, הבעה ולשון לעולים חדשים, קיץ תשפ"ו, **מועד ב**, מס' 11284 + נספח

ענו על שאלה 8 על פי **מאמר 1** ו**מאמר 2**.

8. מהי הטענה המרכזית שמשותפת לשני המאמרים בנוגע לדרך הנכונה להשיג מטרות בחיים?
הקיפו את התשובה הנכונה. (3 נקודות)

- כדי להצליח באמת צריך לוותר על חלומות גדולים ולהציב רק מטרות פשוטות שקל להשיג.
- להאמין בעצמך ולחשוב בצורה חיובית – אלה הדרכים היחידות שיעזרו לנו להתגבר על כל קושי בדרך להשגת מטרות.
- רצונות וחלומות הם חשובים, אבל נדרשים גם תכנון מעשי והכנה אמיתית להתמודדות עם קשיים.
- אי אפשר לתכנן את העתיד מראש, ולכן הדרך הטובה ביותר היא ליהנות בחיים, לשמוח ולחגוג כל הישג.

/המשך בעמוד 8/

עברית: הבנה, הבעה ולשון לעולים חדשים, קיץ תשפ"ו, **מועד ב**, מס' 11284 + נספח

סיכום ממזג (21 נקודות)

ענו על שאלה 9.

9. על פי שני המאמרים שקראתם, כתבו סיכום ממזג בנושא **חשיבה חיובית מדי**. בסיכום כתבו מה הן ה**ה**שפעות של אמירות ומחשבות חיוביות מדי על השגת מטרות, ומה הן ה**ה**מלצות למי שרוצה להגיע להישגים.

הקפידו על דרכי מסירה מקובלות ועל אזכור מקורות המידע בתוך הסיכום ובסופו (ביבליוגרפיה).

כתבו בהיקף של כ־150 מילים.

את הסיכום כתבו בעמודים 8–9 (תוכלו להשתמש בעמוד 10 לכתיבת טיוטה).

/המשך בעמוד 9/

עברית: הבנה, הבעה ולשון לעולים חדשים, קיץ תשפ"ו, **מועד ב**, מס' 11284 + נספח

/המשך בעמוד 10/

עברית: הבנה, הבעה ולשון לעולים חדשים, קיץ תשפ"ו, **מועד ב**, מס' 11284 + נספח

טיוטה

/המשך בעמוד 11/

עברית: הבנה, הבעה ולשון לעולים חדשים, קיץ תשפ"ו, **מועד ב**, מס' 11284 + נספח

פרק ב – תחביר ומילות היחס (21 נקודות)

בפרק זה ענו על שלוש מן השאלות 10–14 (לכל שאלה – 7 נקודות).

10. א. השלימו את המשפטים שלפניכם באמצעות המילים מן הרשימה שלמטה.

- חשיבה חיובית יכולה לשפר לנו את מצב הרוח, _____ לפעמים היא עלולה לפגוע בהישגים שלנו.
- המחשבות הטובות גורמות לנו להרגיש כאילו כבר הצלחנו, _____ אנו מפסיקים להתאמץ.
- _____ חשוב לחלום על הצלחה, כך חשוב להכיר את הקשיים שבדרך.
- _____ תחשבו מחשבות חיוביות וגם תפעלו, תוכלו להגשים חלומות.
- _____ נכשלתי במבחן הקבלה ללימודי רפואה, לא ויתרתי על החלום שלי להיות רופא.

רשימת המילים: **לכן, בעקבות, כשם ש, אבל, אף על פי ש, אם**

ב. לפניכם משפט.

תלמידים שחושבים באופן חיובי מתמודדים טוב יותר עם הקשיים.

- כתבו את המשפט מחדש. התחילו את המשפט במילה "בזכות".

בזכות ה _____

_____

- כתבו את המשפט מחדש באמצעות מילת הקישור "לכן".

_____ , **לכן** _____

_____

/המשך בעמוד 12/

עברית: הבנה, הבעה ולשון לעולים חדשים, קיץ תשפ"ו, **מועד ב**, מס' 11284 + נספח

11. א. לפניכם משפט ובו חסרה מילה.

מועצת התלמידים הציעה רעיונות _____ להתמודדות עם בעיות המשמעת בבית הספר.

הקיפו את השם המתאים לתיאור המילה "רעיונות" במשפט.

- יצירתיות
- היצירתיות
- היצירתיים
- יצירתיים

ב. **(1)** הפכו לצורת רבים את הצירוף שלפניכם.

לקוח מרוצה _____

(2) הוסיפו את ה"א הידיעה לכל אחד מן הצירופים המודגשים בכל מקום שאפשר להוסיף אותה.

- **מבחן קבלה** _____
- **משמעת עצמית גבוהה** _____

/המשך בעמוד 13/

עברית: הבנה, הבעה ולשון לעולים חדשים, קיץ תשפ"ו, **מועד ב**, מס' 11284 + נספח

12. א. לפניכם שלושה משפטים. חברו אותם למשפט אחד.

הקפידו על סדר הגיוני ועל שימוש במילות קישור מתאימות.

אין להשתמש בקשר של הוספה.

- **צעירים רבים רוצים להגיע להישגים.**
- **צעירים רבים לא רוצים להשקיע זמן ומאמץ בלימודים.**
- **צעירים רבים מחפשים דרכים קלות ומהירות להצליח.**

_____

_____

_____

ב. לפניכם משפט.

בלי משמעת עצמית צעירים לא יוכלו להצליח.

מבין ארבעת המשפטים שלפניכם הקיפו את המשפט שמשמעותו דומה למשמעות המשפט המודגש.

- צעירים יוכלו להצליח אף על פי שלא תהיה להם משמעת עצמית.
- צעירים יצליחו אם לא תהיה להם משמעת עצמית.
- צעירים לא יוכלו להצליח אם לא תהיה להם משמעת עצמית.
- צעירים לא יצליחו מפני שיש להם משמעת עצמית.

13. לפניכם שישה משפטים. הקיפו את ההשלמה המתאימה בכל משפט מבין האפשרויות המודגשות.

א. מחשבות חיוביות משפרות את מצב הרוח, **ואילו / לאחר ש / אם** מחשבות שליליות פוגעות במצב הרוח שלנו.

ב. הורים צריכים לתת לילדיהם עצות טובות **מפני ש / כדי ש / כי** בעתיד הם ידעו להתמודד עם קשיים ומכשולים.

ג. צעירים רבים מרגישים אכזבה **אף על פי ש / כאשר / כדי ש** הם מגלים שהמציאות שונה ממה שהם חשבו.

ד. אנשים יפעלו נכון **אם / בגלל / אף על פי ש** הם יתכוננו לקשיים.

ה. חשיבה חיובית נותנת לנו תקווה, **אבל / לכן / בגלל** היא לא מונעת את הקשיים.

ו. אדם **אם / אשר / למרות** מאמין בעצמו, יכול למצוא את הדרך להצליח.

/המשך בעמוד 14/

עברית: הבנה, הבעה ולשון לעולים חדשים, קיץ תשפ"ו, **מועד ב**, מס' 11284 + נספח

14. א. בכל אחד מן המשפטים שלפניכם הקיפו את מילת היחס או אות היחס המתאימה למשפט.

(1) יש להילחם **על / מ / ב** תופעה שהתלמידים בוחרים מגמת לימודים על פי שיקולים של יוקרה.

(2) בני אדם צריכים להילחם **ב / על / עם** הזכות שלהם להיות חופשיים.

(3) כדי לנצח **ב / את / על** תחרות ריצה יש להשקיע זמן רב ומאמצים באימונים.

(4) חוקרים רבים עוקבים **אל / על / אחר** ההישגים של סטודנטים שמציבים לעצמם מטרות גבוהות.

ב. השלימו את המשפטים שלפניכם באמצעות מילת היחס שבסוגריים. בכל משפט כתבו את מילת היחס בנטייה הנכונה.

(1) המורים מתייחסים לתלמידים בהבנה. היחס הטוב _____ **(כלפי)** מעודד את התלמידים להשקיע בלימודים.

(2) המנהל פנה להורים ואמר: "אני מבקש _____ **(מן)** לשתף פעולה עם המורים וההנהלה".

(3) העזרה של המשפחה היא חשובה. _____ **(בלעדי)** קשה להתגבר על האכזבות שבחיים שלנו.

/המשך בעמוד 15/

עברית: הבנה, הבעה ולשון לעולים חדשים, קיץ תשפ"ו, **מועד ב**, מס' 11284 + נספח

פרק ג – שם המספר ומערכת הצורות (28 נקודות)

בפרק זה ענו על ארבע מן השאלות 15–20 (לכל שאלה – 7 נקודות).

15. שם המספר

א. במשפטים (1)–(3) כתבו במילים את המספרים המודגשים.

(1) כשהייתי בן **16** _____ התחלתי לחסוך כסף לשיעורי הנהיגה שלי.

(2) בספר תמצאו **13** _____ פתרונות למצבים של לחץ.

(3) בכל שנה ב־**1** _____ בספטמבר אני מחליט להיות תלמיד חרוץ, אבל למוחרת אני כבר שוכח את זה.

ב. במשפטים (1)–(3) הקיפו את הצורה הנכונה של שם המספר.

(1) המרצה הציגה את **ארבעה / ארבע / ארבעת** הכללים שעוזרים לנו לשנות את דרך החשיבה.

(2) אחרי יום קשה אני צופה בערוץ **תשעה עשר / תשע עשרה / תשעה עשרה** בטלוויזיה, שמשדר סרטי טבע.

(3) הפסיכולוג תיאר **חמש / חמישה / חמשת** מקרים שבהם אנשים החלימו ממחלה קשה בזכות חשיבה חיובית.

/המשך בעמוד 16/

עברית: הבנה, הבעה ולשון לעולים חדשים, קיץ תשפ"ו, **מועד ב**, מס' 11284 + נספח

16. לפניכם שלושה זוגות משפטים.

בכל זוג כתבו במשפט (1) – פועל, ובמשפט (2) – שם, על פי שם הפועל שבסוגריים.

דוגמה: **(1)** הרופא *בדק* **(לבדוק)** את החולה.

(2) תוצאות ה*בדיקה* **(לבדוק)** הוקלדו במחשב.

א. **(1)** בעבודת הסיום הסטודנטיות _____ **(להשוות)** בין גישות שונות להשגת מטרות.

(2) _____ **(להשוות)** בין הגישות השונות עזרה להן להבין מהי הגישה הנכונה בעבורן.

ב. **(1)** כדאי ש _____ **(להכין)** את עצמכם לקראת הקשיים בדרך להצלחה.

(2) _____ **(להכין)** מוקדמת עוזרת להתמודד עם קשיים בצורה טובה יותר.

ג. **(1)** כבר בתחילת הסמסטר הסטודנטית _____ **(לגלות)** את מקור הבעיה.

(2) _____ **(לגלות)** מוקדם של הבעיה חסך לה זמן רב.

17. במשפטים שלפניכם כתבו בכל מקום ריק את הפועל המתאים לפי שם הפועל שבסוגריים.

א. סטודנטים מצטיינים בדרך כלל _____ **(להתאמץ)** מאוד לקבל ציונים גבוהים.

ב. מפני ש _____ **(להתכונן)** היטב לקשיים, לא הופתענו כשהם הגיעו.

ג. האם בדרך כלל אתה _____ **(לשים)** לב לפרטים הקטנים בדרך להשגת המטרה?

ד. עכשיו הספורטאית _____ **(להבין)** שהיא צריכה לצבור כוחות לקראת התחרות הקרובה.

ה. אם תחשבו באופן חיובי, החששות מפני כישלון_____ **(להצטמצם)** בהדרגה.

ו. בסוף המופע עמדנו ו_____ **(למחוא)** כפיים בהתלהבות.

/המשך בעמוד 17/

18. בקטע שלפניכם כתבו בכל מקום ריק את השם המתאים לפי שם הפועל שבסוגריים.
דוגמה: _אוסף_ **(לאסוף)** נתונים במהירות.

כיצד חשיבה חיובית עוזרת לנו?

א. חשיבה חיובית עוזרת לנו לשנות את הגישה לחיים. _____ **(לשַׁנות)** הגישה הוא הצעד הראשון בדרך להצלחה אישית.

ב. חשיבה חיובית מאפשרת _____ **(להתמודד)** טובה ויעילה יותר עם קשיים.

ג. חשיבה חיובית יוצרת _____ **(לחוש)** של רוגע וביטחון.

ד. חשיבה חיובית מאפשרת _____ **(להוריד)** של רמת המתח והלחץ בחיי היום־יום.

ה. _____ **(לתרגל)** יום־יומי של ראייה אופטימית של החיים תורם לבריאות הנפשית והפיזית.

19. א. לפניכם רשימת שמות שנוצרו בדרך של בסיס וצורן סופי.

הֲלִיכוֹן, חִידוֹן, עִתּוֹן, מִלּוֹן, שְׁבוּעוֹן, שָׁעוֹן

מיינו את השמות בטבלה שלפניכם על פי המשמעות של הצורן הסופי.

כתבי עת	אוספים	כלים / מכשירים

ב. לפניכם רשימת שמות.

סִפְרוֹן, נִצָּחוֹן, חַדְרוֹן, דֻּבּוֹן

הקיפו את השם שנוצר בדרך של שורש ומשקל.

/המשך בעמוד 18/

עברית: הבנה, הבעה ולשון לעולים חדשים, קיץ תשפ"ו, **מועד ב**, מס' 11284 + נספח

20. א. לפניכם רשימת שמות.

מִתְאַגְּרֵף, פְּסַנְתְּרָן, בַּנְקַאי, סַפָּר

מיינו את השמות בטבלה שלפניכם על פי דרך התצורה שלהם.

שורש ומשקל	בסיס וצורן סופי

ב. לפניכם רשימת שמות.

מוֹנִית, מְכוֹנִית, פּוֹסִית, חֻלְיָה

- הקיפו את השם היוצא דופן מבחינת משמעות הצורן הסופי.
- מהי משמעות הצורן הסופי של השם היוצא דופן? _____
- מהי משמעות הצורן הסופי המשותפת לשאר השמות? _____

/בהמשך דפי טיוטה/

בהצלחה!

זכות היוצרים שמורה למדינת ישראל
אין להעתיק או לפרסם אלא ברשות משרד החינוך

עברית: הבנה, הבעה ולשון לעולים חדשים, קיץ תשפ"ו, **מועד ב**, מס' 11284 + נספח

טיוטה

עברית: הבנה, הבעה ולשון לעולים חדשים, קיץ תשפ"ו, **מועד ב**, מס' 11284 + נספח

טיוטה

"איתך בכל מקום, גם בבגרות.
בהצלחה, מועצת התלמידים והנוער הארצית"

"معك في كلّ مكان، وفي البجروت أيضًا.
بالنّجاح، مجلس الطّلّاب والشّبيبة القطريّ"

נספח: מאמרים

לשאלון עברית: הבנה, הבעה ולשון

לעולים חדשים (רמות א–ב)

11284, קיץ תשפ"ו, 2026, מועד ב

לפניכם שני מאמרים. קִראו אותם, וענו על השאלות בשאלון המחברת המצורף.

מאמר 1

השמיים אינם הגבול

מאת **לזלי גארט**

פסקה א ענת בת 12 והיא מתעניינת בבעלי החיים שָׁבַיִם וחולמת להיות ביולוגית ימית. היא כבר מתכננת מה היא צריכה לעשות כדי להשיג את המטרה הזאת. המורה שלה אומרת שענת יכולה להצליח להגשים את חלומה. המורה אומרת לכל התלמידים שהם יכולים להיות כל מה שהם ירצו. אבל דווקא האמירה הזאת מטרידה את ענת. היא חושבת שאדם לא יכול להצליח בכל דבר רק מפני שהוא רוצה בכך. למשל, ענת אומרת: "תלמיד שלא מבין את חומר הלימוד ואין לו ציונים גבוהים לא יוכל להתקבל ללימודים אקדמיים". בדברים אלה של ענת יש היגיון.

פסקה ב כיום הורים רבים מעודדים את ילדיהם ללכת בעקבות החלומות שלהם ומבטיחים להם שהשמיים הם הגבול, כלומר שהם יוכלו להגשים כל חלום ולהיות כל מה שירצו. פעמים רבות הורים מגזימים במחמאות ואומרים לילדיהם משפטים כמו "את הכי חכמה בעולם" או "אתה פשוט גאון". בכך הם מעבירים לילדים מסר שהם מושלמים ומוכשרים יותר מאחרים, ולכן יוכלו להשיג את כל מה שרק ירצו. אבל מחקרים שנערכו בחמישים השנים האחרונות שוללים את המסר הזה: מספר התלמידים שמעוניינים ללמוד לתואר אקדמי גדל פי שניים, לעומת זאת לא גדל מספר הסטודנטים שמצליחים לסיים את לימודיהם ולקבל תואר. נתונים אלה מראים שפעמים רבות יש הבדל גדול בין הרצון של התלמידים לבין ההישגים שלהם במציאות.

פסקה ג פרופסור לורה ברק מארצות הברית אומרת שהבעיה בסיסמאות שנאמרות לילדים, כמו "אתה יכול להיות כל מה שתרצה", היא המרחק בינן לבין המציאות. מי שאומר את הסיסמאות האלה מתעלם מן הקשיים, ולא מלמד את הילדים להתמודד איתם. כאשר הילדים שומעים את הסיסמאות האלה, הם מקבלים מסר בעייתי: ההצלחה תלויה רק ברצון שלהם. אם הם לא מצליחים להגשים את חלומותיהם, הם מרגישים שרק הם אשמים בכישלון, במקום להבין שכישלון הוא חלק מן החיים – שלב רגיל בתהליך טבעי.

פסקה ד נוסף על הנזק הנפשי, למסר זה יש נזקים נוספים, כמו בזבוז זמן וכסף. לדוגמה, אדם שמחליט ללמוד מקצוע שלא מתאים ליכולות שלו (למשל הנהלת חשבונות), בדרך כלל לא יצליח לסיים את הלימודים. החלטה זו גורמת לו להפסיד זמן יקר, שבו הוא יכול ללמוד מקצוע שמתאים לו יותר. הוא גם מפסיד את כל הכסף שהשקיע בלימודים שלא התאימו לו.

---

* מעובד על פי גארט, ל' (2015). השמיים אינם הגבול. **אלכסון**. אוחזר מ־ alaxon.co.il.

/המשך בעמוד 3/

פסקה ה מטרות לא מציאותיות עלולות לפגוע גם בבריאות של הדור הצעיר. בשנת 2007 עקבו פסיכולוגים מארצות הברית ומקנדה אחרי סטודנטים מ־81 אוניברסיטאות במשך סמסטר אחד, והתוצאה הייתה ברורה: סטודנטים שניסו להשיג מטרות לא מציאותיות סבלו מבעיות רפואיות רבות יותר לעומת הסטודנטים האחרים.

פסקה ו הפסיכולוגית ג'ין טוונג'י מציעה גישה שונה מן הגישה של הורים רבים: במקום כל הזמן לומר לילדים שהם מיוחדים ונפלאים, כדאי ללמד אותם משמעת עצמית ועבודה קשה. לדעתה, אלה שני הדברים שבאמת עוזרים להצליח. טוונג'י טוענת שסיסמאות נחמדות לא עוזרות לצעירים למצוא עבודה או סיפוק, ועדיף לתת להם עצות טובות ומועילות.

פסקה ז מומחים מציעים לשנות את המסר שאנו מעבירים לדור הצעיר. במקום לומר לילדים: "אתם יכולים להיות כל מה שתרצו", כדאי לומר להם: "תהיו מה שאתם יכולים להיות". מבוגרים והורים צריכים לעזור לילדים להבין מה הם אוהבים לעשות ומה הן היכולות האמיתיות שלהם. כפי שכתב ריצ'רד בולס בספרו: "לכו בעקבות החלומות שלכם. הבינו מה אתם אוהבים לעשות יותר מכול, ואז בואו נשב ונבדוק באמת איך אפשר להשיג זאת. אולי תוכלו להגשים חלק מן החלומות, אולי את הרוב, אבל לא את הכול".

/המשך בעמוד 4/

מאמר 2

אל תחשבו חיובי מדי

מאת **גבריאלה אטינגן**

פסקה א האם אתם מאמינים שחשיבה חיובית תעזור לכם להשיג את המטרות שלכם? בהרבה מספרי ההדרכה לחיים מאושרים כתוב שחשיבה חיובית משפרת את מצב הרוח ועוזרת לנו לשפר את חיינו. לדוגמה, הסופרת רונדה בירן ממליצה לאנשים לחגוג מראש את ההצלחה שלהם עוד לפני שהצליחו להשיג את המטרה שהציבו לעצמם. בירן טוענת שהרגשת השמחה והביטחון עוזרת להשיג את המטרות ולהצליח.

פסקה ב עם זאת, במחקרים שנערכו במשך עשרות שנים בקרב אוכלוסיות שונות ובתחומים שונים, כמו בריאות, לימודים ועבודה, התגלה קשר מפתיע בין חשיבה חיובית להישגים. נמצא כי ככל שאנשים חושבים באופן חיובי יותר ומדמיינים את עצמם במצבים חיוביים, כך במציאות ההישגים שלהם נמוכים יותר. עוד נמצא כי הסיבה לפגיעה בהישגים היא שמחשבות ודמיונות חיוביים לפעמים "מטעים" את המוח שלנו, וגורמים לנו להרגיש כאילו כבר השגנו את המטרה. בעקבות זאת אנחנו מפסיקים להתאמץ. בכמה ניסויים נמצא כי אנשים שדמיינו עתיד חיובי השקיעו פחות מאמצים בהשוואה לאנשים שחשבו מחשבות מציאותיות על העתיד שלהם או אפילו בהשוואה לאנשים שלא האמינו שיצליחו.

פסקה ג חשיבה חיובית יכולה אולי לשפר את הרגשתנו לזמן קצר, אבל בטווח הארוך היא עלולה להפחית את המוטיבציה (הֶנִיעה) שלנו לפעול. וכך היא עלולה לגרום אכזבה ותסכול ולפעמים גם בזבוז זמן וכסף. לדוגמה תלמיד חולם להיות מתכנת מחשבים, ומחליט להירשם מייד לקורס מתקדם, אף על פי שאין לו ידע בסיסי בתחום. הוא יגלה שהוא לא מבין את החומר, ולכן יפסיק ללמוד. התוצאה היא אכזבה גדולה ובזבוז זמן יקר וכסף רב.

פסקה ד אם חשיבה חיובית לא מספיקה לנו כדי להשיג את המטרות שלנו, מה עלינו לעשות? לפי המחקר, הפתרון הוא שילוב בין חלומות לבין מציאות. כלומר, אנחנו צריכים להיות אופטימיים ולחשוב באופן חיובי על המטרה, אבל באותו הזמן לבדוק מה הם הקשיים האפשריים ולהתכונן אליהם מראש. שילוב כזה עוזר לנו "להתעורר" מן הדמיון המרגיע וגורם לנו להתאמץ כדי להצליח. במחקרים שבדקו מטרות שונות, כמו לימוד שפה זרה או הצלחה במבחן במתמטיקה, התברר כי כאשר אנשים מבינים מראש מה הם הקשיים הצפויים להם – הם פועלים בצורה טובה ונכונה יותר. כלומר, אם אנחנו באמת רוצים להצליח, חשיבה חיובית בלבד לא מספיקה.

---

* מעובד על פי אטינגן, ג' (2016). אל תחשבו חיובי מדי. **אלכסון**. אוחזר מ־ alaxon.co.il.

/המשך בעמוד 5/

פסקה ה הבנת המציאות והקשיים עוזרת לנו בשני מצבים. מצב אחד הוא כאשר השגת המטרה אפשרית ומציאותית. במצב זה הבנת הקשיים גורמת לנו להתאמץ יותר. לדוגמה, אם סטודנט יודע שהמבחן במתמטיקה יהיה קשה, הוא יתחיל להתכונן אליו מספיק זמן מראש וישפר את דרך הלמידה שלו כדי להצליח. מצב שני הוא כאשר המטרה לא ניתנת להשגה. במצב זה זיהוי הקשיים עוזר לנו להבין זאת ולבחור מטרה נכונה יותר בעבורנו, להתמיד בדרכנו ולהצליח בסוף התהליך.

פסקה ו השלב הקשה ביותר בתהליך הוא זיהוי של הקשיים שעלולים להופיע בדרך להשגת המטרה. כדי לעשות זאת, אנחנו צריכים לשאול את עצמנו שאלות ולענות עליהן בכנות. לדוגמה, בעבודה – האם אנחנו יכולים להשקיע שעות רבות בעבודה כדי לזכות בתפקיד הרצוי? בלימודים – האם אנחנו מוכנים להשקיע זמן ומאמץ בקריאה ובתרגול כדי לעבור את מבחני הקבלה לאוניברסיטה? שאלות כאלה עוזרות לנו לבדוק אם המטרה מתאימה לנו באמת או אם כדאי שנבחר מטרה אחרת, מתאימה יותר.